

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/106/2024
Identifikačné číslo spisu:	7221202044
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7221202044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej G. U., narodenej XX. A. XXXX, X., R. XX, o zaplatenie 307,02 eura s prísl., pôvodne vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 44Csp/57/2021 (v súčasnosti Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-44Csp/57/2021), o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 05. júna 2024 sp. zn. 9CoCsp/42/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 05. júna 2024 sp. zn. 9CoCsp/42/2023 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Pôvodne okresný súd Košice II [v súčasnosti Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“)] rozsudkom z 09. marca 2023 č. k. 44Csp/57/2021-137 (v súčasnosti č. k. K2-44Csp/57/2021-137) zamietol žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

1.1. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa právna predchodkyňa žalobkyne domáhala od žalovanej zaplatenia 307,02 eura s bližšie určeným úrokom z omeškania titulom plnenia zmluvy o pôžičke uzavretej jej právnou predchodkyňou Consumer Finance Holding a.s., ktorá pohľadávka bola na žalobkyňu postúpená Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 11. augusta 2021.

1.2. Pred tým uznesením z 28. januára 2022 č. k. 44Csp/57/2021-106 prvostupňový súd podľa § 80 CSP pripustil, aby do konania na miesto žalobkyne VÚB, a.s. vstúpila žalobkyňa.

1.3. V podstatnom - vychádzajúc z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 283/2001 Z.z. (ďalej len „zákon o bankách“) uviedol, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že banka pred postúpením pohľadávky klientky (dlžníčky) písomne vyzvala na splnenie jej záväzku a klientka napriek tomu zostala v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností malo za následok nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie postupníka, nakoľko bolo jednou z kumulatívnych podmienok, ktoré vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 05. júna 2024 sp. zn. 9CoCsp/42/2023 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu nepriznal náhradu odvolacích trov.

2.1. Uviedol, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie vo veci v potrebnom rozsahu, na základe neho správne zistil skutkový stav a vo veci na základe neho aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku malo podklad v zistení skutkového stavu vyplývajúceho zo spisu. Na správnosti týchto skutkových zistení nič nezmenili ani odvolacie námietky žalobkyne, ktoré (podľa jeho názoru, pozn.) namietala aj v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa tento súd aj náležite, presvedčivo a zákonom ustanoveným spôsobom vysporiadal.

2.2. Po citácii ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, interpretácii právneho inštitútu aktívnej legitimácie, podpornej súdnej judikatúry (1Cdo/147/2017, 2Cdo/266/2020, 4Cdo/75/2020), rozporujúc rozhodnutie 8Cdo/169/2020 uzavrel, že skutkové a právne závery, na základe ktorých súd prvej inštancie v merite veci rozhodol boli vecne správne, a preto, po oboznámení sa s dôvodmi odvolania a zvážení všetkých relevantných skutočností, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny, keďže k postúpeniu pohľadávky zo strany pôvodného veriteľa na žalobkyňu došlo v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách a preto išlo o neplatný právny úkon, v dôsledku ktorej skutočnosti žalobkyňa nebola v spore aktívne vecne legitimovaná.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Po opise priebehu konania žiadala napadnutý odvolací rozsudok zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že odvolací súd v rozsudku nedal odpovede na všetky nastolené právne otázky v odvolaní a tým jeho rozhodnutie trpí nedostatkom preskúmateľnosti a riadneho odôvodnenia. V tejto súvislosti uviedla, že v bode III. jej odvolania dôvodila, že „uznesením Okresného súdu č. k. 44Csp/57/2021 - 106 z 28. 01. 2022 už bola otázka platného postúpenia pohľadávky z postupcu na žalobcu právoplatne posúdená a rozhodnutá s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR so sp. zn. 3Cdo/57/2020 zo dňa 29. 09. 2021, v zmysle ktorého CSP nepripúšťa, aby súd rozhodol o zmene strany sporu z dôvodu postúpenia pohľadávky a následne rozhodnutím vo veci samej dospel k opačnému záveru, a teda k neplatnému postúpeniu pohľadávky“. Odvolací súd sa nijako nevysporiadal s touto jej odvolacou námietkou, pričom pokiaľ prvostupňový súd právoplatným rozhodnutím pripustil zmenu žalobcu z dôvodu postúpenia pohľadávky, nemohli potom nižšie súdy založiť svoje rozhodnutie na právnom závere o neplatnom postúpení pohľadávky.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

9. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

10. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

11. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

12. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

13. Kruciálnym dôvodom na základe ktorého bola žaloba zamietnutá (prvostupňovým súdom) resp. toto prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené (odvolacím súdom) bolo zistenie, že k postúpeniu pohľadávky zo strany pôvodného veriteľa na žalobkyňu došlo v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách a preto išlo o neplatný právny úkon, v dôsledku ktorej skutočnosti žalobkyňa nebola v spore aktívne vecne legitimovaná (bod 2.2. in fine).

13.1. Prvostupňový súd ešte pred prijatím vecného rozhodnutia (bod 1.) uznesením z 28. januára 2022 č. k. 44Csp/57/2021-106 podľa § 80 ods. 1 až 3 CSP pripustil, aby do konania na miesto pôvodného veriteľa (VÚB, a.s.) vstúpila žalobkyňa (bod 1.2.).

13.2. Žalobkyňa v podanom odvolaní medzi iným v bode „III. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie - nerešpektovanie svojho predošlého právneho záveru platného postúpenia pohľadávky“ explicitne poukazovala na to, že tým, že prvostupňový súd právoplatným rozhodnutím pripustil zmenu žalobcu, čím v zmysle ustanovenia § 80 ods. 2 CSP aj posúdil, že postúpenie pohľadávky bolo platné nemohol potom v ostatnom vecnom rozhodnutí žalobu zamietnuť z dôvodu, že postúpenie pohľadávky bolo neplatné. V tomto ohľade poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 3Cdo/57/2020.

13.3. Odvolací súd tak v popise obsahu podaného odvolania (bod 7. jeho dôvodov) ani v žiadnom inom texte jeho rozhodnutia uvedenú námietku odvolateľky nespomína a nijako na ňu nereaguje.

14. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základne právo na súdnu ochranu garantovanú podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (por. II. ÚS 120/2020).

15. Odvolací súd teda neposkytol dovolateľke náležitú a zrozumiteľnú odpoveď na jej podstatné tvrdenie uvedené v odvolaní. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť pritom aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov; tak ako tomu bolo v prejednávanom prípade.

16. Dovolací súd konštatuje, že uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke väd konania namietaných dovolateľkou majú v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobkyne procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľka v ňom dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože jej týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.